

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, AGRICULTURA I PESCA

362*Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el Cristal·litzador marí, pol.1 parc. 86 i 72, TM Ses Salines (68A/16)*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 20 de desembre de 2018,

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte del present informe es tramita pel procediment d'avaluació d'impacte ambiental segons el grup 2 (Indústria extractiva) punt b (explotacions mineres) de l'annex I de la Llei 11/2006 (Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental), de 14 de setembre, d'avaluacions d'impacte ambiental i avaluacions ambientals estratègiques a les Illes Balears.

Amb caràcter previ a l'autorització administrativa, procedeix formular la declaració d'impacte ambiental, d'acord amb l'art. 41 de la Llei 21/2013.

Informació del projecte

- 1.El projecte es titola "Projecte de cristal·litzador marí, pol. 1, parc. 86 i 72 (T. M. Ses Salines)".
- 2.La superfície de la parcel·la 86, on es pretén ubicar l'activitat, té una superfície de 32568 m². Es troba a la vora de les salines de s'Avall (Colònia de Sant Jordi).
- 3.La superfície directament ocupada pel cristal·litzador és de 1984 m².
- 4.La parcel·la va tenir, durant un breu període, un ús agrícola, però les baixes produccions causades per l'elevada salinitat de la zona en determinà l'abandó.
- 5.Existeix un sondeig autoritzat a la parcel·la 86 (ARE_1247_Vigent-DI_9303), amb ús per a reguiu, i que té un elevat contingut en sals.
- 6.Segons la documentació presentada, es preveu obtindre l'aigua per al cristal·litzador d'un sondeig d'aigua salada ja autoritzat amb el codi A_S_11608_Vigent-A_S_11608, de la parcel·la 72 del polígon 1. L'aprofitament sol·licitat (i autoritzat) és de 400 m³ anuals com a màxim i cabal màxim instantani de 0,15 l/s. L'aigua es durà fins el cristal·litzador amb tub de PVC de 90 mm disposat a sobre del terreny. No caldrà fer cap construcció al sondeig. Només hi haurà la surgència i una petita placa fotovoltaica per proporcionar l'energia necessària a la bomba per extreure l'aigua.
- 7.El cristal·litzador té una superfície total de 2368 m², amb unes dimensions de 80x24 m. Tanmateix, 384 m² d'ells corresponen a passadissos, que es deixaran inalterats. Hi haurà un talús perimetral de 902.4 m². Cada una de les 120 microbalses té una superfície de 4x4 m i una fondària de 0.45 m. L'excavació suposa un moviment previst de terres de 972 m³. Hi haurà vials de trànsit i separadors de 0.80 m. El volum total de les bales (descomptats els passadissos) és de 720 m³.
- 8.Es col·locarà una geolàmina impermeable al fons. Les parets de les bales seran encofrades de fusta de pi.
- 9.A la parcel·la hi ha dues casetes de roter (14 i 30 m²). La més petita està pràcticament esbucada. Es preveu restaurar l'altra, fent-la net i posant-li un sostre per usar-la com a lloc on posar-hi les eines.
- 10.En total es preveu que es crearan quatre llocs de feina (dos operadors de les bales, un encarregat i un director tècnic).
- 11.L'objectiu és produir flor de sal. Es tracta de la sal que queda en la superfície de l'aigua en la primera fase de la precipitació de la salmorra, amb les condicions d'evaporació i vent adequades. Presenta unes característiques químiques i organolèptiques que la fan molt atractiva des del punt de vista comercial.

12.L'exploració es fa de manera artesanal. S'estima una producció diària de 105 kg, i anual de 25200 kg.

Elements significatius de l'entorn del projecte

Les parcel·les 72 i 86 del polígon 1 de Ses Salines es troben sobre Sòl Rústic protegit (ANEI núm. 24). També dins el ZEC i ZEPA ES0000037 Es Trenc Salobrar de Campos.

La zona pertany a la Unitat Paisatgística (UP) número 7 del PTM. La parcel·la és gairebé plana. El substrat és de tipus arenós.

El projecte s'ubica dins el Parc Natural maritimoterrestre Es Trenc Salobrar de Campos.

A la parcel·la de la vora (número 67) hi ha les salines de s'Avall, actualment en explotació. Aquestes salines tenen una importància ornitològica innegable. L'àmbit concret on es preveu ubicar l'explotació no es troba més que molt parcialment afectada per APR d'inundació, però la zona de les salines de s'Avall i la parcel·la 72 sí que es troben molt afectades. Presenta vulnerabilitat d'aqüífers alta i forma part d'una massa vulnerable per contaminació per nitrats.

A uns 400 metres es troba el nucli de la Colònia de Sant Jordi.

Resum del procés d'avaluació

Tramitació

Des del punt de vista ambiental, el projecte es tramita pels articles 33-44 de la Llei 21/2013, d'avaluació ambiental.

Segons l'article 10.1 de la Llei 11/2006, d'avaluacions d'impacte ambiental i avaluacions ambientals estratègiques a les Illes Balears,

Els projectes, públics o privats, consistents en la realització de les obres, instal·lacions o de qualsevol altra activitat o actuació, inclosos a l'annex I d'aquesta llei han de ser objecte d'avaluació d'impacte ambiental, de conformitat amb el que disposa el títol II d'aquesta llei.

El supòsit d'explotació minera, consideració que tenen les salines, està inclòs dins l'annex I, grup 2 punt 2.

Fase de consultes

S'han efectuat consultes a:

- Servei de Costes i Litoral (DG d'Ordenació del Territori)
- Servei d'Aigües Superficials (DG Recursos Hídrics)
- Servei de Protecció d'Espècies (DG Espais Naturals i Biodiversitat)
- Servei d'Estudis i Planificació (DG Espais Naturals i Biodiversitat)
- Servei d'Espais Naturals (DG Espais Naturals i Biodiversitat)
- Ajuntament de Ses Salines
- Consell de Mallorca

S'ha rebut resposta dels Servei de Protecció d'Espècies, d'Estudis i Planificació, d'Espais Naturals, de Costes i Litoral i d'Aigües Superficials. Tots ells han estat remesos per l'òrgan substantiu a la CMAIB per adjuntar-los a l'expedient, llevat d'un d'Espais Naturals i un altre del Servei de Planificació al Medi Natural que foren sol·licitats per la mateixa CMAIB.

Anàlisi tècnica de l'expedient

A l'expedient figura el pla d'explotació i el pla de restauració.

El projecte consisteix en la construcció d'un cristal·litzador dissenyat per a l'evaporació de l'aigua salina i producció de flor de sal. Per al projecte caldrà fer una excavació. La terra extreta s'emprarà en part per fer un talús a la vora del cristal·litzador amb un cert pendent (10-15%) i, en part, per amuntegar a la vora de illes de vegetació (garriga i savinar) que hi ha a la parcel·la. Es farà servir retroexcavadora de petites dimensions. Les dimensions del projecte serien les següents:

- Superfície total: 2.368 m²
- Superfície talús perimetral: 902,4 m²
- Superfície total de l'estructura: 3.206,4 m²
- Volum extret de terra: 972 m³

Segons l'EIA, la terra remoguda i que es farà servir per fer els talussos comptarà amb llavors de la flora de l'indret que, per altra part, es tracta d'espècies de ràpid creixement, de manera que es preveu una ràpida recolonització de la zona afectada per les obres de manera natural.

En total, són 120 microbalses, de 4x4 m, amb vial separador de 80 cm. La fondària serà de 45 cm. Tot el fons quedarà cobert amb geolàmina impermeabilitzant i les balses quedaran delimitades per encofrat de fusta de pi.

L'activitat es fa de manera artesanal. La flor de sal és la primera sal que precipita de la salmorra com a conseqüència de l'acció combinada de sol i vent. Queda a la superfície de l'aigua. És recollida pel personal contractat mitjançant perxes amb una fina malla. A continuació s'introdueix dins sacs. La previsió de producció és de 105 kg diaris, per a un total de 25.200 kg anuals.

Es preveu que l'aigua per al cristal·litzador provengui d'un sondeig autoritzat de la parcel·la 72 polígon 1, amb codi de registre número A_S_11608_Vigent-A_S_11608. Apareix al visor de la IDEIB (consulta realitzada el 04/12/2018) com a sondeig d'aigua salada.

Es preveu que hi facin feina quatre persones: un director facultatiu, un encarregat de manteniment i dos operaris.

L'estudi de viabilitat presentat en el projecte d'explotació estima un període d'activitat de cinc anys com a termini per tal que l'explotació comenci a donar beneficis. No apareix enlloc de la documentació cap referència a la data de finalització de l'activitat extractiva.

Hi ha dues casetes de marès dins la parcel·la. Una d'elles, la més gran i en millor estat, es vol arranjar per fer-hi un petit magatzem d'eines.

En el projecte inicial es presenten tres alternatives d'ubicació de les microbalses dins la parcel·la 86, però no la zero. Les diferències són d'orientació, i els criteris que determinaren l'elecció final foren el menor impacte visual, la facilitat d'accés al terreny i la inferior afectació a la flora.

Alternativa A: Requereix l'existència d'un camí de 90 m.

Alternativa B: Requereix l'existència d'un camí de 78 m.

Alternativa C: Requereix l'existència d'un camí de 30 m.

En l'Estudi d'Impacte Ambiental (EIA) que fou lliurat per Dessire Sicilia Martín el 06/05/2015, no es va detectar cap impacte directe sobre la flora de l'indret en les diferents alternatives avaluades. Per tant, la que es va seleccionar com idònia fou la C, atès que implicava una menor distància entre l'explotació i el punt de càrrega de la sal.

El 17/03/2017 el Servei de Planificació al Medi Natural va emetre un informe en el qual sol·licitava al promotor aclariments respecte a una sèrie d'aspectes:

1. Contradiccions en la documentació presentada respecte a les superfícies tant del cristal·litzador com de la parcel·la.
2. No queda clar al projecte si es preveu arranjar la segona caseta ni quin ús tendria
3. Dubtes sobre els camins d'accés al cristal·litzador
4. Manca de mesures protectores i correctores a la documentació ambiental.
5. Dubtes sobre l'accés a la caseta del sondeig, i si aquest estarà habilitat per a vehicles

Així, a mode de resposta, el promotor va presentar nova documentació que va tenir entrada el 03/08/2017.

El 03/05/2018 el Servei de Planificació al Medi Natural va enviar al Servei d'Assessorament Ambiental (durant la fase d'informació pública) informe idèntic al de 17/03/2017.

De la totalitat dels informes emesos per les administracions afectades (aquestes han estat cinc) durant la fase de consultes, només el del Servei de Planificació al Medi Natural ha estat desfavorable en base als següents arguments:

1. El projecte es localitza sobre terrenys naturalitzats sense elements o signes d'activitat antròpica.
2. Hi ha una afectació sobre alguns dels diferents hàbitats d'interès comunitari presents a la parcel·la, ja que el projecte es realitza al costat de dos hàbitats, 2250 i 2260, un d'ells prioritari.
3. L'ocupació de la parcel·la suposa una reducció de superfície dels hàbitats d'alimentació i nidificació per a quatre espècies d'aus catalogades a la Directiva Aus.
4. El projecte implica augment de presència humana, la qual cosa suposa un impacte negatiu afegit a la reducció de superfície per a flora i

fauna (especialment aus). A més, un dels impactes i amenaces catalogades al Pla de gestió és la compactació per trepig.

Tanmateix, el mes d'agost de 2018 es va presentar documentació ambiental complementària, elaborada per Albert Carulla i Francisco Mullor (ESTOP) per donar resposta a les qüestions que justificaren aquest informe desfavorable emès pel Servei de Planificació al Medi Natural el 03/05/2018. Aquest treball s'elaborà en base a feina de camp. Es realitzaren dues visites (dies 18/07/2018 i 01/08/2018).

Durant elles es va recaptar la informació necessària per anar desgranant els diferents aspectes en discussió:

-Es va fer un estudi topogràfic per situar adequadament totes les plantes amb importància de conservació que hi havia a la zona directament afectada pel projecte constructiu. En total, es georeferenciaren 15 exemplars de salicòrnia (*Arthrocnemum* sp.), 4 de salat blanc (*Atriplex* sp.) i fins a 330 de saladina (*Limonium* sp.). De resultes d'aquesta prospecció feta tres anys després de l'original es va proposar una nova alternativa d'ubicació del cristal·litzador, molt semblant a la A del primer projecte. La proposta suposa l'afecció a únicament dos exemplars de saladina que, segons la documentació aportada, es podrien trasllucar eficaçment. El redactor esmenta que ja ha realitzat actuacions semblants a altres indrets (com, per exemple, la Marina de Magaluf) amb espècies del mateix gènere i resultats molt satisfactoris.

Presència d'espècies de flora a l'àmbit (Font: document complementari ESTOP)

-Pel que fa a la presència d'hàbitats, el pla de gestió de l'espai de la XN2000 presenta una cartografia prou completa. Els hàbitats d'interès comunitari que es situen a les rodalies de l'àmbit del projecte serien les següents:

1. 1420 Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Sarcocornetea fruticosi*)
- 2.*2250 Dunes litorals amb *Juniperus* spp.
3. 2260 es amb vegetació escleròfila de Cisto-Lavanduletalia
- 4.*1510 Estepes salines mediterrànies

Els marcats amb asterisc són presents a l'annex I de la Directiva Hàbitats com a prioritaris.

Cap d'ells, segons la documentació complementària presentada pel promotor i la cartografia d'hàbitats de l'espai de la XN2000, existeix al lloc exacte on es preveu fer l'extracció de terra per posar-hi les microbalses. Les característiques de l'hàbitat concret corresponen a un substrat arenós, amb vegetació baixa herbàcia.

-Segons la documentació aportada, la zona concreta on es preveu instal·lar les microbalses no és un hàbitat propici per a l'alimentació i reproducció de les espècies d'aus a què fa referència l'informe del Servei de Planificació. En ell es parla del sebellí (*Burhinus oedicnemus*), la titina d'estiu (*Anthus campestris*), la terrola (*Calandrella brachydactyla*), el coablanca (*Oenanthe oenanthe*) i el busqueret coalarg (*Sylvia balearica*). El document indica que el conjunt del ZEC i ZEPA sí que presenta hàbitats adients per a aquestes aus, però no la zona concreta objecte d'estudi.

-Respecte a l'increment de presència humana, el document explica que, efectivament, hi haurà més gent a l'indret, conseqüència de l'activitat humana que allà es desenvoluparà. Tanmateix, l'activitat no és generadora de renou per sí mateixa i, com s'ha dit, el nombre de persones que desenvoluparan la tasca és reduït (només quatre). No es fa servir maquinària pesada (més que durant la fase d'obres). D'altra banda, confrontant amb la parcel·la de l'explotació hi ha diverses vivendes unifamiliars, una carretera d'accés que suporta un cert trànsit, instal·lacions esportives (camp de futbol, futbol, bàsquet, etc.) i un hotel de grans dimensions. Per tant, el promotor indica que ja hi ha un cert impacte acústic antròpic no derivat de l'activitat que es preveu instaurar. Igualment, i respecte a la irreversibilitat del projecte descrita a l'informe, el promotor indica que retornar a l'estat originari és prou senzill: només caldria retirar l'encofrat, la geolamina i tornar omplir el buit amb la terra que es va extreure en el seu moment.

-L'informe indica que els terrenys no tenen signes d'activitat antròpica. El promotor en descriu alguns, com les casetes de marès, acumulacions d'arena, canaletes per a reg, camins d'accés, etc. A més, aporta les fotografies aèries històriques de la parcel·la on és possible veure que, almenys fins 1989, es duia a terme activitat agrícola.

Respecte a aquestes qüestions i altres que figuren a l'expedient, a criteri del tècnic que subscriu, cal esmentar el següent:

1. Pel que fa a les espècies presents, consten a l'expedient dos informes del Servei de Protecció d'Espècies. En el primer, de 30/11/2015, el sentit fou "favorable, si bé cal evitar realitzar les obres durant l'època de nidificació de les aus presents a la zona. Pel que fa a les plantes, no cal prendre mesures especials, atès que a l'àmbit del projecte no hi ha presència d'espècies catalogades i amenaçades". Posteriorment, i a requeriment del Servei de Planificació al Medi Natural, el Servei de Protecció d'Espècies va remetre un nou informe, d'11/04/2018, en el qual es torna a informar favorablement el projecte. Aquest informe es va fer en base a una visita de camp efectuada el mateix dia 11/04/2018. L'objectiu era detectar la possible presència de l'espècie de flora *Helianthemum caput-felis* que apareix llistada a la Fitxa Normalitzada de Dades (FND) de l'espai de la XN2000 i que, a més, està catalogada com a Vulnerable al RD 139/2011 (Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades). En la visita efectuada no es va detectar cap exemplar a la parcel·la.

Pel que fa a l'afectació previsible sobre la flora que es deriva de l'execució del projecte, segons l'aixecament topogràfic efectuat pel promotor, amb l'alternativa d'ubicació seleccionada només s'afectaria a dos peus de Limonium. Aquests exemplars podrien ser traslocats sense gaire problema. Se sap que es tracta d'espècies prou rústiques, i amb molt bones possibilitats d'arrelament. Prèviament a l'entrada de maquinària pesada, seria necessari que els exemplars de saladina que es puguin veure afectats siguin acotats i, els que indefectiblement es trobin dins zona d'obres, siguin traslladats a altres indrets de la mateixa parcel·la. Per a la col·locació en superfície del tub de PVC des del sondeig autoritzat 11608 fins el cristal·litzador, s'haurà de seleccionar una ruta sense vegetació natural, i no es permet fer tasques de desbrossament.

La producció de llavors del gènere Limonium és molt gran i, d'altra banda, penetren fàcilment en ambients on s'han produït moviments de terra, com s'ha pogut comprovar en llocs de característiques semblants com Ses Fontanelles i el Prat de Magaluf. La recolonització dels espais alterats amb presència de saladines és molt ràpida, i amb molts bons índexs de cobertura.

2. Pel que fa als hàbitats, s'ha consultat la cartografia d'hàbitats que figura al Pla de gestió de l'espai XN2000 ES0000037. Cap d'ells es troba afectat per l'execució del projecte. Ara bé, sí que hi són presents a les rodalies. Per evitar afectar la massa forestal de la parcel·la i el salicorniar que envolta les salines de s'Avall, cal delimitar aquestes zones, evitant que hi pugui entrar la maquinària. S'ha d'informar d'aquesta circumstància els operaris que han de treballar-hi. Per tal de restituir al màxim el terreny caldrà que, simultàniament a la realització de les obres, es retirin els elements antròpics innecessaris. El munt d'arena s'haurà de llevar, sempre amb la cura necessària per la presència de nombrosos exemplars de saladina que existeixen al voltant.

3. En cap dels dos informes del Servei de Protecció d'Espècies es fa referència a la possible afectació a les aus per causa de l'execució i posada en funcionament del projecte. Cap d'elles té una figura de protecció d'amenaça, però sí figuren al Listado de Especies Silvestres en Régimen de Protección Especial (RD 139/2011). Segons el nostre criteri, les cinc espècies d'aus a què fa referència l'informe del Servei de Planificació no s'han de veure afectades per l'eliminació d'una superfície de terreny de 0,2 Ha dins un espai de la XN2000 que té una superfície de 1437 Ha i prou hàbitats semblants favorables. A banda que el terreny no presenta cap tipus de cobertura vegetal apropiada. Ara bé, cal esmentar que l'EIA presentat el 2015 diu que amb la implementació del cristal·litzador es crearà un hàbitat favorable per a la presència d'aus aquàtiques. Respecte a aquesta asseveració, no hi esteim d'acord. Segons consultes realitzades a diferents ornitòlegs, els cristal·litzadors no reuneixen les característiques ambientals de les salines tradicionals, i no acullen a les seves aigües la fauna i la flora que aquestes aus necessiten per nodrir-se. Per tant, no les visiten amb regularitat.

4. Respecte a l'increment de renous que podrien afectar a la fauna, aquests es concentraran fonamentalment en el moment de les obres per fer la canalització de l'aigua del sondeig fins el cristal·litzador i per l'obertura del clot per posar-hi les microbalses. Si aquesta tasca es realitza fora de l'època reproductora de les aus (és a dir, que no es faci entre els mesos de febrer i juny, ambdós inclosos) no es preveu que les pugui afectar. D'altra banda, durant la fase d'explotació hi haurà un nombre reduït de personal treballant, que no farà servir maquinària. No es tracta, doncs, d'una activitat que hagi de ser contaminant des de punt de vista acústic. Ja existeix una certa presència humana ben prop de la parcel·la. Hi ha vivendes, instal·lacions esportives, vials, i també una altra activitat salinera al costat. Pel que fa al trepig a què fa esment l'informe del Servei de Planificació al Medi Natural, no sembla que hagi de ser un factor rellevant. La sal serà carregada en carretons manuals que transportaran el material fins els vehicles de càrrega, que es troben al vial asfaltat. Recordem que el projecte s'emmarca dins un espai de la XN2000 que inclou la platja d'es Trenc. Sembla lògic considerar que el factor impactant "trepig" va més orientat cap a l'afectació al sistema dunar d'aquest indret que no a les salines. Tanmateix, el camí existent i que es pot observar a la fotografia aèria més recent del visor de la IDEIB (foto de 2015) és el que s'ha de fer servir per accedir a l'interior de la parcel·la amb la maquinària pesada per fer les obres i per al transport de la sal. No s'ha d'emprar per altres usos, llevats dels de caràcter excepcional (vehicles sanitaris, d'extinció d'incendis, etc.).

El Parc Natural Es Trenc-Salobrar de Campos ha emès dos informes:

-Informe de 06/08/2018. Favorable, amb tres condicionants: evitar afectar les aus durant l'època de nidificació, minimitzar la possible contaminació acústica i implementar les mesures correctores de l'EARA.

-Informe de 15/11/2018: Favorable, amb els condicionants de l'informe anterior i, a més, indicant que cal avisar la direcció del parc abans del començament de les obres. També fa esment als dubtes sobre l'aplicació de l'article 3.2.d de la Llei 2/2017, de declaració del Parc Natural Maritimoterrestre Es Trenc-Salobrar de Campos, pel que fa a l'extracció de l'aigua del subsòl.

A banda dels informes ja comentats dels serveis de Protecció d'Espècies, Planificació al Medi Natural i Parc Natural Es Trenc-Salobrar de Campos, s'han rebut d'altres:

-Servei d'Aigües Subterrànies de la DGRRHH

+Informe de 23/11/2015, que informa que l'àmbit de les actuacions no es troba en zona inundable, i no existeix afecció al Domini Públic Hidràulic ni a les seves zones d'influència (servitud, policia).

+Informe de 28/11/2017, que conclou que el sondeig de la parcel·la 72 del polígon 1 de Ses Salines (A_S_11608) ha obtingut la corresponent autorització de la DGRRHH, i que si el resultat és positiu, caldrà tramitar la corresponent autorització per a l'aprofitament de les aigües i la

posada en servei de les instal·lacions d'elevació.

-Servei d'Estudis i Planificació de la DGRRHH, que informa favorablement el projecte pel que fa a la protecció de la zona humida condicionat a les consideracions tècniques del punt dos de l'informe que, textualment, diu:

Per tal de protegir la zona humida i mantenir el funcionament hidrològic i ecològic de la zona, es considera més adequat obtenir directament l'aigua de la mar pel canal artificial existent. Això suposaria una connexió amb la salina colindant. Si no fos possible fer aquesta connexió, s'hauria de fer un estudi hidrogeològic per tal de definir les característiques de l'aquífer (es tracta d'un aquífer costaner: profunditat de la zona de mescla, de l'aigua salada, etc.) i definir les característiques del pou (profunditat de cimentació, profunditat de la bomba, etc.). Es remarca que el pou ha d'extreure aigua de la mar (paràmetres de salinitat de la mar), no es pot extreure aigua salobre i no s'han d'alterar els funcionaments hidrològic i ecològic de la zona humida.

-El Servei de Costes i Litoral informa

+En data 22/09/2015 (durant la fase de consultes), que per realitzar les obres en zona de servitud de protecció i zona de servitud de trànsit, cal autorització d'obres en zona de servitud de protecció de sòl rústic emès per la Direcció General d'Ordenació del Territori; que per realitzar les obres situades dintre del domini públic marítimoterrestre, si fos el cas, és necessària l'obtenció de l'autorització o concessió que atorga la Demarcació de Costes; i que en el transcurs de la tramitació de l'expedient d'autorització en zona de servitud de protecció, caldrà presentar certificat urbanístic de què les obres o instal·lacions projectades compleixen amb l'ordenament urbanístic en vigor.

+En data 14/03/2017, informa favorablement l'autorització dins zona de servitud de protecció per a l'explotació del cristal·litzador, amb la condició que s'obtingui la declaració d'interès general, d'acord amb la norma 59 del PTIM.

La norma 59 fa referència al Pla director sectorial de pedreres. Tenint en compte que actualment és vigent la LOMIB (Llei 10/2014, d'ordenació minera de les Illes Balears) ens sorgeix el dubte de si aquest condicionant és d'aplicació.

No s'ha trobat en la documentació aportada a l'expedient cap referència a les actuacions de manteniment de les microbalses. És previsible que, en el transcurs del seu funcionament, es vagin dipositant al fons sediments (altres fraccions de la sal, pols, elements duts pel vent, etc.) que hagin de ser llevats. Cal que aquest residu sigui retirat de manera adequada i gestionat d'acord amb el que preveu la normativa vigent.

Respecte a la Llei 2/2017, de declaració del Parc natural Marítimoterrestre Es Trenc-Salobrar de Campos, cal dir que al seu articulat hi ha diverses referències a l'activitat salinera. Així, l'article 3 diu

En l'àmbit terrestre del Parc Natural Marítimoterrestre Es Trenc-Salobrar de Campos, hi regeixen les normes següents:

- a)...
- b) Hi són admesos, sense autorització i amb caràcter general, els usos agrícoles, ramaders, forestals, d'explotació salinera ordinària, (...)

L'article 5.1, igualment, diu

En consideració amb les característiques i els valors de l'àmbit declarat parc, s'ha de donar suport a l'activitat salinera com a activitat motora per a la conservació i el manteniment dels elements etnològics i culturals com de les comunitats florístiques i faunístiques que allotja aquest espai natural.

La Disposició transitòria segona, que parla del règim provisional de l'activitat salinera, diu

Fins que s'aprovi el PORN o el Pla sectorial de l'activitat salinera, si escau, (...)

- a) ...
- b) Són activitats autoritzables (...) l'ampliació dels espais dedicats a l'activitat salinera.

En definitiva, sembla que la norma va en la direcció de compatibilitzar l'activitat salinera amb la conservació dels valors que determinaren la declaració del parc i de l'espai de la XN2000.

Estudi d'Avaluació de Repercussions Ambientals (EARA)

Es presenta, com annex, i per donar compliment a l'article 35.1.c de la Llei 21/2013, d'avaluació ambiental, l'EARA. En ell s'indica que no hi ha perill d'arrossegament de substàncies contaminants, ni tampoc disminució de la qualitat de les aigües d'escorrentia o les aigües dels voltants. També es destaca que el fons del cristal·litzador està fet amb una malla geotèxtil impermeable.

Respecte al possible efecte d'atracció de la nova explotació salinera pel que fa a l'avifauna, hem de dir que aquesta consideració està en contra del parer dels ornitòlegs consultats, ja que el nou hàbitat no és una salinera clàssica i no pot oferir els recursos tròfics que les aus aquàtiques precisen.

Estudi d'incidència paisatgística (EIP):

Segons l'article 27.k de la Llei 11/2006, d'avaluacions d'impacte ambiental i avaluacions ambientals estratègiques a les Illes Balears (punt afegit per l'article 7 del Decret Llei 3/2009), cal incloure un annex d'incidència paisatgística que "identifiqui el paisatge afectat pel projecte, a l'efecte de desenvolupar-lo, i, si escau, les mesures protectores, correctores o compensatòries".

L'EIA presenta l'annex 4, on podem trobar l'esmentat estudi. Fa un diagnòstic de la situació actual des del punt de vista paisatgístic i avalua quins serien els impactes que, previsiblement, produiria el desenvolupament del projecte sobre els elements integradors del paisatge.

La qualitat paisatgística es considera mitjana, atès que la parcel·la antigament tenia un ús agrícola on, en l'actualitat, s'està produint un fenomen de successió fitosociològica. La qualitat visual és considerada mitjana-alta, atès la proximitat a les salines de s'Avall, on la presència d'elements naturals, entre els que destaquem l'avifauna, és molt rellevant.

Segons l'EIP, la capacitat d'absorció és assumible pel paisatge atès que ja existeixen altres làmines d'aigua a les rodalies i també elements antròpics com edificacions, instal·lacions esportives, vials, etc.

S'adjunten fotografies de la situació actual i de la previsible una vegada executat el projecte.

Es proposen mesures d'integració paisatgística:

1. Remodelació de la comunitat vegetal afectada (saladines), creant nous hàbitats favorables a la seva implantació.
2. Sembrar d'exemplars de savina (hàbitat 2250).
3. La reforma de la caseta d'eines es farà amb dissenys integradors amb l'ambient (colors, materials, etc.).

Igualment, es presenta un estudi d'incidència acústica per donar compliment a l'article 27.m de la norma de l'anterior apartat. La sensibilitat front al renou es considera baixa durant la temporada baixa, atès que molt prop de l'àmbit del projecte hi ha molt poca població resident permanent. També a les rodalies hi ha una instal·lació hotelera, generadora de renous especialment durant la temporada alta. S'indica que, durant la fase d'execució, es generaran renous conseqüència de les obres d'excavació i d'arranjament de la caseta d'eines. En la fase de funcionament no es preveu generar renous, atès que la recollida de flor de sal es fa de manera artesanal. Una o dues vegades a l'any es posarà en marxa la bomba del sondeig per proveir d'aigua el cristal·litzador.

Les mesures protectores que es presenten són les següents:

- Correcte dimensionament del sondeig d'extracció d'aigua marina, per tal de no fer malbé l'aquífer.
- Integració paisatgística: mesures integradores en la restauració de la caseta d'eines i actuacions de millora de la vegetació autòctona.
- Prospecció del terreny, prèvia a la realització de les obres, per detectar possibles exemplars de tortuga mediterrània.
- Realització de les obres en temporada baixa.
- En funció de les condicions meteorològiques existents, mesures per minimitzar les emissions de pols.

Conclusions

Per tot l'anterior, es proposa formula la declaració d'impacte ambiental favorable del projecte de cristal·litzador marí, pol. 1, parc. 86 i 72 (T. M. Ses Salines), promogut per Bodegues Llum de Sal, al concloure's que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius, sempre que es compleixin les mesures incloses en l'EIA i els condicionants següents:

- Cal delimitar correctament els hàbitats existents i amb importància de conservació, per tal d'evitar fer-los malbé durant les obres.
- Els exemplars de saladina que es troben directament al lloc on s'ha d'ubicar el cristal·litzador seran trasplantats a un altre indret de la parcel·la amb característiques ambientals semblants.
- Cal retirar tots els elements antròpics provinents de les activitats econòmiques que es dugueren a terme anteriorment a la parcel·la i gestionar-los adequadament segons el tipus de residu que sigui.
- Durant la fase de retirada d'aquests elements, caldrà extremar les precaucions per no afectar la vegetació. Cal posar especial esment a la zona del caramull d'arena on, segons el plànol topogràfic presentat, hi ha una elevada densitat de Limonium.

-El personal que realitzi les tasques de preparació del terreny haurà de ser degudament informat de la presència dels elements ambientals rellevants per tal d'evitar danys.

-Cal que l'accés de les màquines a la finca per realitzar les obres es dugui a terme per un únic camí, el que és possible veure actualment a la fotografia aèria de 2015, i que els vehicles no transitin fora d'ell. El transport de la sal també es farà per aquest camí.

-Les tasques d'adequació de la caseta per a eines que s'ha de restaurar hauran de tenir en compte les prescripcions de la norma 22 del PTIM pel que fa a les mesures d'integració paisatgística.

-El tub de conducció de l'aigua salada des del sondeig fins al cristal·litzador haurà de discórrer en superfície i per zona lliure de vegetació natural. No es permeten tasques de desbrossament.

-A la documentació no s'ha trobat cap indicació de la durada prevista de l'activitat. Haurà de ser l'òrgan substantiu qui en consideri les implicacions.

-En cas que es duguin a terme actuacions de neteja de les microbalses, cal que el residu sigui gestionat d'acord amb la normativa vigent.

-Si s'han de fer acopis puntuals de qualsevol tipus de materials, aquests es disposaran a indrets sense vegetació, i accessibles des del camí d'accés a la parcel·la.

Tal i com indica l'Informe tècnic del Parc Natural Es Trenc-Salobrar de Campos de 15/11/2018:

-No es pot dur a terme l'obra en època de nidificació de les aus, això és, entre els mesos de febrer a juny, ambdós inclosos.

-Cal prendre totes les mesures preventives necessàries per minimitzar al màxim el nivell de renou.

-Cal implementar totes les mesures correctores de l'avaluació de repercussions ambientals presentades pel promotor.

-Cal avisar a la direcció del Parc de l'inici de les obres enviant un correu electrònic a autoritzacions@dgmambie.caib.es.

Tal i com indica l'Informe tècnic del Servei d'Aigües Subterrànies, de 28/11/2017, cal que "en el cas que el resultat del sondeig sigui positiu (es trobi aigua i aquesta sigui apta per a l'ús en qüestió) s'haurà de tramitar la corresponent autorització administrativa per a l'aprofitament de les aigües subterrànies (art. 61 del RD 684/2013) i la posada en servei de les instal·lacions d'elevació".

D'acord amb l'informe tècnic del Servei d'Estudis i Planificació, de 30/08/2017, havent-se descartat obtenir directament l'aigua de la mar pel canal artificial existent, s'haurà de fer un estudi hidrogeològic per tal de definir les característiques de l'aqüífer (es tracta d'un aquífer costaner: profunditat de la zona de mescla, de l'aigua salada, etc.) i definir les característiques del pou (profunditat de cimentació, profunditat de la bomba, etc.). El pou ha d'extreure aigua de la mar (paràmetres de salinitat de la mar), no es pot extreure aigua salobre i no s'han d'alterar els funcionaments hidrològic i ecològic de la zona humida.

Aquesta Declaració d'impacte ambiental s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització."

Palma, a 10 de desembre de 2018

El president de la CMAIB
Antoni Alorda Vilarrubias

